מאי לאו מסיפקסו בשדה. לא מלי למיטרן מדרבנן הוי כדמוכח בסוף המניח [כדי יין] (גיטין דף לה.) דלחפי' מדרבנן לא קבע בגמר מלאכה לחודה דבתר גמר מלאכה בעינן שבת וחגר ומקח לקבוע ואם תאמר לתפריך מיניה לר' יוחנן מקשה מיניה על המשנה שמכריזה חגר לחגר גמר מלאכה בסוף המניח כדי יין (שם) וי"ל דהוה מלי למימר ולימעמיך לי כמי דשמת קישואין ודלועים בני גורן גינהו כמו חטין ושעורים ולכך לין קשה על המשנה דמגרכה חגר לחיכא לאוקמה במידי דלאו בני גורן ולא פריך תלת על ר' יצחק ור' יוחנן דלפילו בחטין ושעורים מגרכי חגר ולכסוף כי מצני לי בעית לימא דרבי יצחק לית ליה מיירי תלת בזיתים ועובים מצני כמי פירכא דהכא:

לא מסיפקסו בשדה. לין לפרש מסיפקסו בשדה ואחר כך הכניסן לבית דהא ליכא לא מצמע כי ושוד דפריך עד שיפקסו מיבעי ליה פירוש דהוה מצמע דלפילו הכניסם בבית ליט חייב במעשר עד שיפקסו דלמא ה"פ מסיפקסו בתוך הבית ותימה כיון דהכניסם לבית קודם גמר תקנה למאי חייבים מ"ם ממכרים תבואה במוך שלה דאמר ר' חושעיה (פסחים דף ט:) דפטור מן המעשר ואין לומר דהא דקאמר רבי חושעיה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר היינו קודם מירוח דל"ב אין זו הערמה ושוד בפ"ק דפסחים (דף ט. ושם) פריך ואין ספק מוציא מידי ודלמי (והתנן) [והתניא] חבר שמת והניח מגורה מליאה פירות לפילו הם בני יומן הרי הם בחזקת מתוקנין (דחזקה על חבר) כו' והא התם דודאי טבל הפק בפק עשריתו ספק לא עשריתו ובקאי מידי ודלמי ומצני התם ספק וספק הוא דאיתמר עביד כדר' חושעיה ואם תאמר לעשריתו אחר מירוח מאי קאמר דלפילו עביד כר' חושעיה התם שהם ממורחים חייב במעשר ואמאי הוו בחזקת מתוקנין ויש לומר דודאי חטין ושעורין שדרכן למרכן בשדה ולהכניסם לבית ממורחים לין מחויבים במעשר אלא ר"ח דלאו פני הבית ממורחים לבל קישואין ודלועין רגילות להכניסן בבית עם הפיקום:

עד שיפקסו מיבעי ליה. וכן דייק בסוף פרק תרבץ מיפות (סנהדרין דף סו:) עד שתהא נערה (ג) מיבעי ליה ואם תאמר שלהי ר' ישמעאל בע"ז (דף עו: ושם ד"ה ר"ע) דאמר ר' עקיבא מסיקפה עד שיקפה מבעי ליה לאפוקי מהגך קמת דאמר ר' יוחנן אפילו בקמה לאפוקי ממ"ד דמניח בחר הכי מסיפקה לאפוקי ממ"ד דמניח יום או יומא דמסתמא יום או יומא מידי לגבור לגבור ויש לומר דהתם ליכא למיחש כי הכא אי נמי התם נקט מסיפקה לאפוקי ממ"ד דמניח בחר הכי מסיפקה ומסיפקה אחת לאפוקי תוספ בן תרבעים יום ת"ק מידי דמניח מסידר לגבור לגבור לך נקט בסולמו כן:

כי אמר רבי יצחק בזיתים ועובים דלאו בני גורן נינהו. ותע"ג דמירוח ויליהר כתיב (דברים יד) ושיהו לאחר שדרכן לעשותם יין ושמן ר' יצחק מיירי בשאין דעתו לדרכן אלא לאוכלן כך לחייב לעשר מן התורה ברלויים פני הבית תע"ג דבפסוק לא מצינו אלא לשון מירוח ויליהר לכל דגן אין רגילות לאוכלו בשבלים ולכך לא מחייב לעשר אלא עד שתמרח:

ומה שור שאינו אוכל במחובר. במסקנת דרים דשור אוכל במחובר והשתא אכתי לא מסיק לדבתיה ובלאו הכי לא קאי ק"ו *ואם תאמר אמאי עביד ק"ו שאינו אוכל לפי המסקנא הוה ליה למיעבד ק"ו ומה שור שאי אתה מצווה להחזיקו אוכל כו' ויש לומר דניחא ליה לעשות קל וחומר מחכילה בשעת מלאכה שבת ללמוד:

עשר תעשר ואכלת וגמר מלאכה לתבואה דכתיב בהו תכילה (*מפרש במסכת בילה) **מציפקסו** · (בילה) מציעל פיקס שלהן והוא פרק הגדל בריאתו ודבוק בו ולאחר זמן הוא עובל בתלוש: **עד שיפקסו מיבעי ליה** · הואיל ולא שמעינן לתא דלתא בית לאו קובע עד שיפקסו הכי ליבעי ליה למיתני והשתא דתניא מציפקסו לתמעינן לתא דמסיפקסו בתחילה בכל מקום שהן: ה"ג נורנו למעשר מלאכתו ואיזו גמר מלאכת הכנסתן: **מאי לאו הכנסתן לבית** לא, הכנסתן לבית זה הוא גמר מלאכתן **ואיבעית אימא** כי קאמר רבי יצחק בזיתים ועובים דלאו בני גורן נינהו אבל חטין ושעורין, גורן בהדיא כתיב ביה אשכחן אדם במחובר ושור בתלוש, אדם בתלוש מנלן? קל וחומר משור: *ומה שור שאינו אוכל במחובר אוכל בתלוש, אדם שאוכל במחובר אינו דין שאוכל בתלוש, מה לשור שכן אתה מצווה על חסימתו, תאמר באדם שאי אתה מצווה על חסימתו, *ת"ש אדם מצווה על חסימתו מקל וחומר משור: ומה שור שאי אתה מצווה להחזיקו אתה מצווה על חסימתו, אדם שאתה מצווה להחזיקו אינו דין שאתה מצווה על חסימתו? אמר קרא °בנפשך" בנפשו של פועל: מה נפשו אם חסמתו פטור אף פועל אם חסמתו פטור ואלא אדם בתלוש מנלן? אמר קרא °קמה-קמה ב' פעמים אם אינו ענין לאדם במחובר תנהו ענין לאדם בתלוש, ר' אמא אמר אדם בתלוש לא צריך °קרא כתיב °כי תבא בכרם רעך מי לא עסקינן ששברו לכתף ואמר רחמנא ליכול, שור במתניב מגיל? קל וחומר מאדם: ומה אדם שאינו אוכל בתלוש אוכל במחובר, שור שאוכל בתלוש אינו דין שאוכל במחובר, מה לאדם שכן אתה מצווה להחזיקו, תאמר בשור שאי אתה מצווה להחזיקו *ת"ש שור מצווה להחזיקו מקל וחומר: ומה אדם שאי אתה מצווה להחזיקו אתה מצווה על חסימתו, שור שאתה מצווה להחזיקו אינו דין שאתה מצווה על חסימתו? אמר °קרא °וחי אחיך עמך, אחיך ולא שור, ואלא שור במחובר מנלן אמר קרא רעך רעך ב' פעמים אם אינו ענין לאדם במחובר תנהו ענין לשור במחובר, רבינא אמר: לא אדם בתלוש ולא שור במחובר צריכי דאי °קרא דרישא מכדי

עשר תעשר ואכלת · תרי קראי לסמיכי להדדי: **מנלן כנפשך למאי אמרת** · הואיל ונבי לוקח נמי פטור פועל ל"ל קרא: **אם חסמת** · קשלא דמיס שלא לאכול, או בחזקה: **פטור** · מלאו ללא תחסום ולא תילף מיניה לחיובא מקל וחומר כדלקמן: **מיזבו גורנן של** תורה אור **פירות למעשרות** · שיהא קרוי גורן וגמר מלאכה לתבואה דכתיב בהן לתילת ערלה: **מציפקסו** · (*מפרש במסכת בילה) מציעל פיקס שלהן והוא פרק הגדל בריאתו ודבוק בו ולאחר זמן הוא עובל בתלוש: **עד שיפקסו מיבעי ליה** · הואיל ולא שמעינן לתא דלתא בית לאו קובע עד שיפקסו הכי ליבעי ליה למיתני והשתא דתניא מציפקסו לתמעינן לתא דמסיפקסו בתחילה בכל מקום שהן: ה"ג נורנו למעשר מלאכתו ואיזו גמר מלאכתו מלאכת הכנסתן: **מאי לאו הכנסתן לבית** · לא הכנסתן לבית זה הוא גמר מלאכתן ואי אתה מצווה להחזיקו אוכל במחובר, ומעשר שלהן מן התורה, וכיון דלאו בני גורן נינהו כניסתן לבית קובעתן שלין להם קביעות לחר: **אבל חטין וכו'** · והדלמר בעלמא (פסחים דף ט:) גבי חבר שמת והניח מגורה מליאה פירות מעיקרא לימור דלא מטבל כרבי חושעיה דלמר חדם מעריס על תבואתו וכו' ליה ליה התי תירולא דלא לחני, בחטין ושעורין נמי לחמלה לבי יהלי: **שור בתלוש** · לא תחסום שור בדישו: **שאינו אוכל ממחובר** · כלומר דלא לחסכון ליה בהדיא: **אתה מצווה להחזיקו** · ואי אתה מצווה להחזיקו אתה מצווה על חסימתו, שור שאתה מצווה להחזיקו אינו דין שאתה מצווה על חסימתו? אמר קרא °כי תבא בכרם רעך: **נפקא** · דמשמע נפקא ליה: **אם חסמת** · קשלא דמיס שלא לאכול, או בחזקה: **פטור** · מלאו ללא תחסום ולא תילף מיניה לחיובא מקל וחומר כדלקמן: **מיזבו גורנן של** תורה אור **פירות למעשרות** · שיהא קרוי גורן וגמר מלאכה לתבואה דכתיב בהן לתילת ערלה: **מציפקסו** · (*מפרש במסכת בילה) מציעל פיקס שלהן והוא פרק הגדל בריאתו ודבוק בו ולאחר זמן הוא עובל בתלוש: **עד שיפקסו מיבעי ליה** · הואיל ולא שמעינן לתא דלתא בית לאו קובע עד שיפקסו הכי ליבעי ליה למיתני והשתא דתניא מציפקסו לתמעינן לתא דמסיפקסו בתחילה בכל מקום שהן: ה"ג נורנו למעשר מלאכתו ואיזו גמר מלאכתו מלאכת הכנסתן: **מאי לאו הכנסתן לבית** · לא הכנסתן לבית זה הוא גמר מלאכתן ואי אתה מצווה להחזיקו אוכל במחובר, ומעשר שלהן מן התורה, וכיון דלאו בני גורן נינהו כניסתן לבית קובעתן שלין להם קביעות לחר: **אבל חטין וכו'** · והדלמר בעלמא (פסחים דף ט:) גבי חבר שמת והניח מגורה מליאה פירות מעיקרא לימור דלא מטבל כרבי חושעיה דלמר חדם מעריס על תבואתו וכו' ליה ליה התי תירולא דלא לחני, בחטין ושעורין נמי לחמלה לבי יהלי: **שור בתלוש** · לא תחסום שור בדישו: **שאינו אוכל ממחובר** · כלומר דלא לחסכון ליה בהדיא: **אתה מצווה להחזיקו** · ואי אתה מצווה להחזיקו אתה מצווה על חסימתו, שור שאתה מצווה להחזיקו אינו דין שאתה מצווה על חסימתו? אמר °קרא °כי תבא בכרם רעך: **נפקא** · דמשמע נפקא ליה: **אם חסמת** · קשלא דמיס שלא לאכול, או בחזקה: **פטור** · מלאו ללא תחסום ולא תילף מיניה לחיובא מקל וחומר כדלקמן: **מיזבו גורנן של** תורה אור **פירות למעשרות** · שיהא קרוי גורן

[במס' בילה לא מלתחי מפורש כך בבורגין דהכא מפורש מפי ר' חפי כך]

בילה יג: מעשרות פ"ל [מ"ה]

[ג"ל לשון וכ"ה בדפוסי עי' רס"ם]

[עי' תוס' זבחים טו: ד"ה כל תודת ותוס' מנין כג: ד"ה והתם]

*סוגיית שם בילה דלקמן ובאורה מפורש. ועיין בתוס' ריש בילה ובמ"ש שם בזה.

בבבא בתרא כב: כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים וגו' וחרמה לא תניף על קמת רעך ר' אחא בר חנינא

בפרק כל: כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים וגו' וחרמה לא תניף על קמת רעך ר' אחא בר חנינא

*סוגיית אלו נאמרו בהמשנה כאן ובלקוט כאן. בתוס' הנ"ל. בבבא בתרא שם. בבבא מציעא שם. בבבא קמא שם. בזבחים שם. בחולין שם. בבכורות שם. בערכין שם. בתמורה שם. בכריתות שם. בקידושין שם. בבבא קמא שם. בבבא מציעא שם. בבבא בתרא שם. בזבחים שם. בחולין שם. בבכורות שם. בערכין שם. בתמורה שם. בכריתות שם. בקידושין שם.

דברים כה:

[תוס' תוס' קדושין טו: ד"ה תמר קרוי]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ומה וכו' ק"ו שאינו אוכל ממ . עיין קידושין דף טו ע"ב תוס' ד"ה ת"ק וכתוב דף כח ע"א ד"ה שאינו טעון:

נוסחאות (כתב יד) א ב ג ד ה

נוסחאות (כתב יד) א ב ג

כ"ז גרסה מיוחד